

Levanger kommune
Levanger vo

Metodesamling

for
praktisk bruk av iPad

i
Fagkursopplæring
og
Ressurs CV

Forord

I forbindelse med prosjektet *Evaluering av nettbrettbruk i praksisrettet opplæring* i 2015, som ble finansiert av IMDi, var en av leveransene ferdigstilling og forbedring av metodesamling «Bruk av iPad» og ferdigstilling av program «Ressurs CV til bruk på Ipad».

Dette prosjektet var en del av et større prosjekt, Levanger Arena Arbeid, som ble avsluttet høsten 2016. I den forbindelse ble det laget en Verktøybok som også omhandler bruk av iPad i Fagkurs og beskrivelse av Ressurs CV knyttet til Dokker.no. Denne metodesamlingen inkluderer også Ressurs CV og må ses i sammenheng med nevnte Verktøybok for å sette den inn i en større sammenheng. Lenke til Verktøyboka:

http://levanger.kommune.no/PageFiles/1738/Verkt%c3%b8ybok_Levanger.pdf

Metodene ved bruk av iPad ligger i den enkelte app, og det er valg av app som bestemmer metoden/arbeidsmåten. iPad er et multifunksjonsverktøy og kan brukes til mye forskjellig og er et av mange undervisningsmaterielle læreren velger å bruke. I denne samlingen er det derfor valgt å ha mer fokus på praktisk **bruk av iPad**, samt konkrete tips knyttet til bruk av iPad i praksis, noe som ikke er så utbredt.

I denne metodesamlingen er det tatt utgangspunkt i voksnes læring for å begrunne bruken av iPad. Videre er det beskrevet hvilke apper som brukes både i norskopplæringen og ute på praksis.

Vi har ikke gått inn på den tekniske bruken av iPad, men viser til Tone Brekke Meltzer ved Bærum voksenopplæringscenter sin presentasjon, som er en god veiviser når det gjelder framgangsmåter.

Med denne metodesamlingen ønsker vi å motivere andre lærere til å ta i bruk iPad ute på praksis og gi tips om Ressurs CV.

Levanger, høst 2016

Toril Sundal Leirset
prosjektleder

Voksnes læring og bruk av iPad

«Å være voksen betyr i sitt vesen at man er i stand til og gjerne vil ta ansvar for seg selv og sine handlinger»

Knud Illeris (2011)

Et sentralt prinsipp i norskplanen er et **sosiokulturelt og konstruktivt læringssyn**.

De voksnes læring er kontekstuell. Det vil si at kunnskapen blir konstruert gjennom at den lærende er i samhandling og deltar i et praksisfellesskap. Språket er grunnlaget for læring og former deres forståelse av verden og læringen er direkte knyttet til aktiviteter og situasjoner.

Voksne lærer ved å konstruere sin egen kunnskap og bygge på det de allerede har opparbeidet seg. Derfor må læreren ta utgangspunkt i det som allerede er kjent for dem som en plattform til å konstruere den nye kunnskapen.

Voksne reflekterer over opplevde hendelser og lærer av disse. Vi endrer oss på grunnlag av noe vi har opplevd. Slik blir det viktig å ha fokus på erfaringslæring i en opplærings situasjon for voksne.

«Voksne er sine erfaringer»

Malcom Knowles

Alle deltakerne på fagkursene hadde lite eller ingen skolebakgrunn og denne deltakergruppen kan ikke lese godt nok til å lese for å lære og repetere. De tenker konkret og har mange strategier for å lære via samhandling og samtale. Følgende er den beste oppskriften på hvordan denne deltakergruppen lærer:

**La meg forklare deg
Se mens jeg viser deg
Nå gjør du det**

Også denne deltakergruppen skal ha tilpasset opplæring. Hvis opplæringen blir for vanskelig, skjer det ingen læring og deltakerne blir demotiverte.

I møte med denne deltakergruppen, må vi legge til rette for samtale som metode der umiddelbar respons på budskapet er vesentlig. Utfordringen er å skape en god samtale der deltakerne kjenner seg igjen og synes samtalen er meningsfull ut fra at de skal lære av den. I denne sammenhengen er det at bruk av iPad er et veldig godt verktøy.

Bruk av iPad gir en tilpasset og effektiv språkopplæring som gir mestringsfølelse og øker motivasjon til både deltaker og lærer.

Vår erfaring med at spor 1-deltakere bruker av iPad er at også bokstavinnlæringen går lettere og at deltakeren får mer individuell opplæring, da de kan trene på akkurat det de har av utfordringer.

Bærum voksenopplæringscenter v/ Tone Brekke Melzer har lang erfaring med bruk av nettbrett. Hun har i detalj beskrevet hvordan en generelt kan bruke nettbrett i undervisningen av spor 1.deltakere og illustrerer også viktige funksjoner og tips om apper som kan brukes i vedlagte presentasjon.

http://www.vox.no/contentassets/b5285c6b97c44c70896c9aadd0d0d521/norskkonferansen2015_melzer.pdf

Bruk av iPad på fagkurs

Alle deltakerne på fagkursene er spor 1- deltakere og de disponerer iPad på skolen, i praksis og hjemme, så lenge de er deltakere på fagkurset.

iPaden fungerer som et «støttespråk» i kurs- og praksisperioden før de blir «gode» i norsk.

Med bruk av film og bilder visualiserer de det de ikke greier å ytre på norsk språk. Samtidig er film og bilder et veldig godt utgangspunkt for samtale. Samtalen blir autentisk da den har utgangspunkt i opplevde situasjoner og de får umiddelbar respons på det de sier. For spor 1-deltakere som er vant med muntlig kommunikasjon vil bruk av film og bilder gi en umiddelbar respons på budskapet, noe som er viktig for denne gruppen. Bruk av film og bilder gir kontekstuell støtte da opplæringen blir koblet nært opp til en opplevd situasjon for deltakeren.

Voksne, som mangler et kommunikativt språk, kan ofte falle utenfor både sosialt og faglig på skolen og på praksisplassen. Bruk av iPad hjelper disse deltakerne til aktiv deltakelse uten at de har et godt verbalspråk. Slik blir iPaden et godt verktøy til språkstimulering og oppfølging.

En viktig virkning er at kvinnene får økt status i hjemmet og motiveres til å samarbeide med andre i familien i bruk av iPad.

Nettvett: Før en starter opp må deltakerne lære om bruk av iPad som kamera i henhold til taushetsplikt og generell bruk av bilder.

Bruk av Book Creator:

En av appene vi har valgt å bruke er Book Creator fordi den fungerer godt som verktøy når de skal lage sin egen «lærebok» på fagkurset.

I Book Creator kan man både ta bilder på praksisplass, sette inn bilder fra internett, lage videoer fra situasjoner på praksisplass, lese inn det som er skrevet av deltaker selv eller en veileder. Da kan deltakeren lytte til lydopptak hjemme samtidig som hun leser det som er skrevet.

Bildene og filmene brukes til å stimulere språk ved at man kan snakke om praksisen sin i gruppen eller individuelt med lærer.

Når deltakerne lagrer stoffet de har på iPaden blir «læreboken» et kreativt, personlig produkt som gir mestringsfølelse og ny motivasjon for å lære mer. Ikke minst hjelper det deltakeren i arbeidet med å repetere lærestoff i forbindelse med fagkurset.

Tips:

- Ta bilder og lag en presentasjon av hverandre

- Lag ordliste med bilder og skrive inn enkle tekster.
- Skriv korte beskrivelser av arbeidsoppgaver i praksis.

Bruk av innleste ord og fraser på Book Creator:

- Læreren leser inn ord og fraser knyttet til et bilde
- Deltakerne lytter og gjentar det som er lest inn av lærer
- Deltakerne leser selv inn ord og fraser som de kan lytte til for å korrigere egen uttale.

Presentasjon i andre grupper:

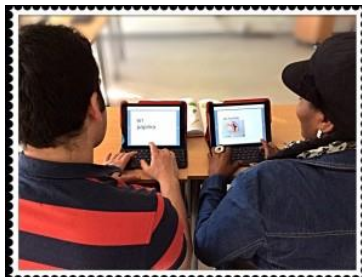
Når deltakerne har samlet nok stoff til et tema, får de i oppgave å presentere dette i en annen gruppe, gjerne spor 2 gruppe. Dette er et viktig grep for å synliggjøre spor 1-deltakernes ressurser og styrke selvfølelsen.

Bruk av iPad ute på praksisplass:

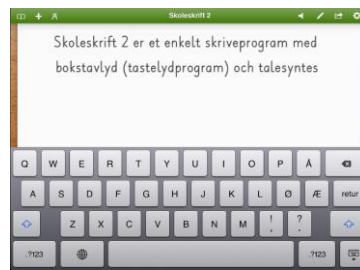
Trinn 1: Deltakerne skal lære å bruke iPad som et bindeledd mellom praksis og fagkurset på skolen. iPaden skal fungere som kontaktskapende mellom deltaker og ansatte på arbeidsplassen.

Trinn 2: Deltakerne skal bli bevisste på at de er gode arbeidstakere ute på arbeidsplassene ved å dokumentere hva de kan utføre i praksis.

- Øvelse:
- Ta bilder av ting og situasjoner og skrive inn de nye ordene og tekst til de ulike situasjonene.
 - Filme arbeidssituasjoner som grunnlag for repetisjon og samtale omkring arbeidsoppgaver.
 - Lage ordlister med bilder av ord fra inventar og utstyr
 - Ta bilder av kollegaer og kontaktpersoner som grunnlag for presentasjon av disse overfor andre fagkursdeltakere.
 - Få en kollega til å filme seg i arbeidssituasjoner slik at de får vist fram sine ferdigheter.
 - Bruk bilder, tekster og filmer til å vise og fortelle andre fagkursdeltakere og læreren hva de selv gjør i praksis slik at de får repetert ord og uttrykk.

Bruk av Skoleskrift:

Vi bruker appen Skoleskrift mye i norskopplæringen og Fagkurset er en integrert del av norskopplæringen. Skoleskrift brukes ikke ute på praksisplass da denne appen er et skriveprogram og derfor egner seg best til bruk på skolen. Book Creator er mer anvendbar på praksisplassen. Skoleskrift er veldig anvendbar til å se bokstaven kombinert med at de hører lyden. Ordene de skriver blir lest opp og slik kan de øve individuelt både på skolen og hjemme. Skoleskrift egner seg veldig godt til egenproduksjon av tekster, noe de har bruk for når de skal skrive i forbindelse med fagkursopplæringen.

Bruk av Les 2:

Appen Les 2 er et leseprogram der deltakeren lyder seg gjennom ordene. Det er bygd på ulike tema og egner seg veldig godt til individuelt arbeid. Denne appen brukes i norskopplæringen, men lesetrening er viktig for at deltakerne på fagkurs skal bli bedre lesere for å kunne stå i arbeid i framtiden. Les 2 er også et godt verktøy til hjemmearbeid der repetisjon er veldig viktig. Appen er bygd opp slik at den gir gode muligheter for differensiering og tilpasset opplæring, noe som er nedfelt i læreplanen.

Bruk av Hverdagsapper:

Det anbefales å bruke ulike hverdagsapper noe som gjør opplæringen situasjonsnær. Det kan være buss- og togtider, matpriser m.m. Voksne har behov for at det de skal lære skal være nyttig, og det er hverdagsappene.

Ressurs CV:

Bruk av iPad i fagopplæringa har vært en stor suksess. Spor 1-deltakere tilegner seg like stor digital kompetanse som andre deltakere, noe som er veldig viktig når de kommer ut i praksis. Det er ikke uvanlig at fagkursdeltakerne må lære veilederne hvordan iPaden skal brukes, og det er et godt utgangspunkt for kommunikasjon og mestringsfølelse.

Det er en forutsetning at deltakerne dokumenterer det de har lært ved å lagre alt på iPaden. Dette er en viktig aktivitet de blir lært opp til på fagkursets første del, og som blir fulgt opp underveis i praksis. Det er norsklærerne som har ansvar for dette. I og med at fagkurset er en integrert del av norskopplæringen, er det mange timer til rådighet til opplæring ved bruk av de ulike appene. Fagkursdeltakerne har ikke et eneste papir eller dokumentasjon på formell kunnskap fra hjemlandet. Derfor er det veldig viktig å passe på at disse deltakerne skal ha like muligheter til å få dokumentert sin formelle kompetanse og at dette er lagret på en sikker plass. iPaden må de leverer tilbake når de har fullført fagkurset og da har de ikke lenger adgang til sin dokumentasjon.

Bruk av Dokker:

I forbindelse med fagkurset har vi prøvd ut bruk av Dokker, som er en ny metodikk og et digitalt dokumentasjonsverktøy til bruk for elever, lærlinger og praksiskandidater i hele utdanningsløpet.

Alle fagkursdeltakerne ble registrert og hadde tilgang til Dokker. Lærerne la inn Fagplanene i Dokker. Lærerne ga deltakerne oppgaver ut fra kompetansemålene i Fagplanen, og deltakerne dokumenterte hvordan oppgaven ble gjort. Det kunne være ved hjelp av bilder med tekst eller bare tekst. Læreren har ansvar for å godkjenner oppgaven eller be deltakeren gjøre den på nytt. Alt som blir dokumentert på Dokker viser hvilken kompetanse deltakeren har gjennom hele læringsløpet og det blir lagret der for all framtid.

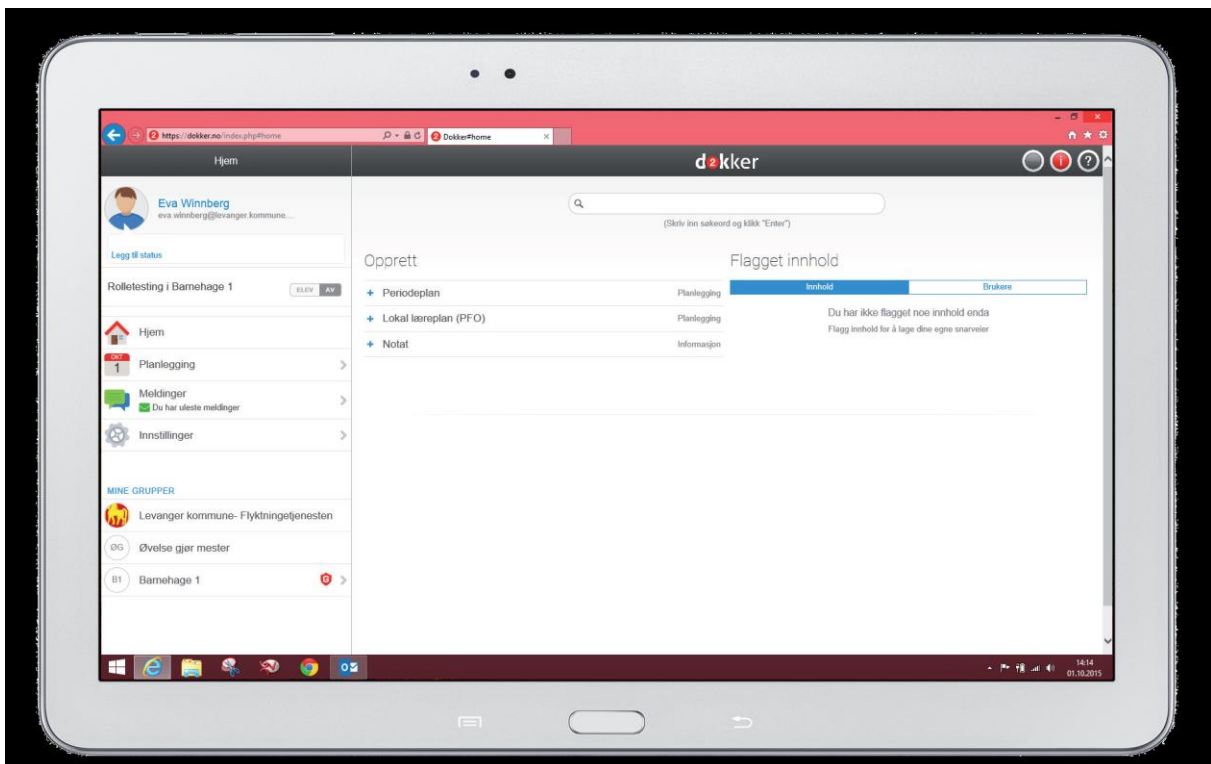
Selv om Dokker er et enkelt og funksjonelt opplæringsverktøy for elever i den videregående skolen, er det per i dag vanskelig å beherske alene for målgruppen spor 1-deltakere. De ble avhengig av mye hjelp fra læreren for å få det til. Det er satt i gang arbeid med å forenkle Dokker slik at det skal bli enklere å bruke for personer som ikke er så gode lesere.

Det er viktig at også spor 1-deltakere får dokumentert sin kompetanse i form av en digital Ressurs CV overfor framtidige arbeidsgivere. De skal ha den samme muligheten til dette selv om de ikke er så gode lesere og skrivere.

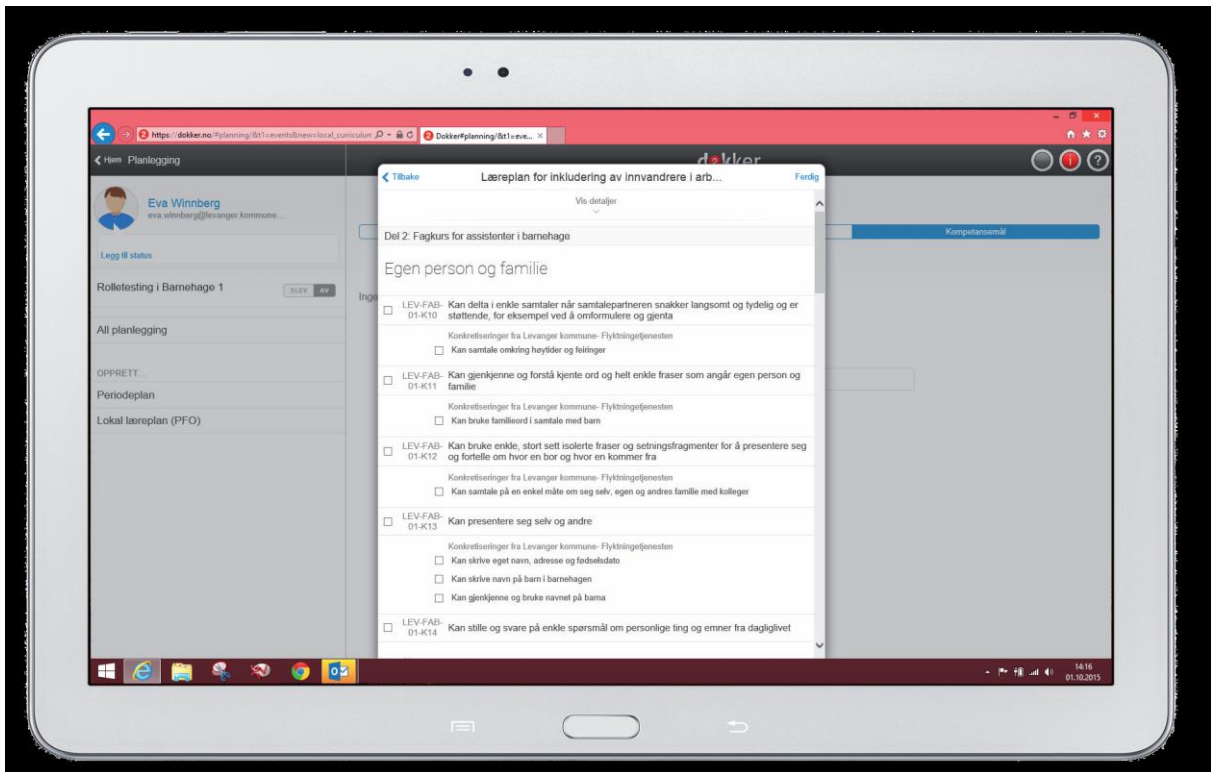
Mer om Dokker: <http://no-el.no/dokker/mer-om-dokker/>

Eksempel på bruk av Dokker i fagkurs:

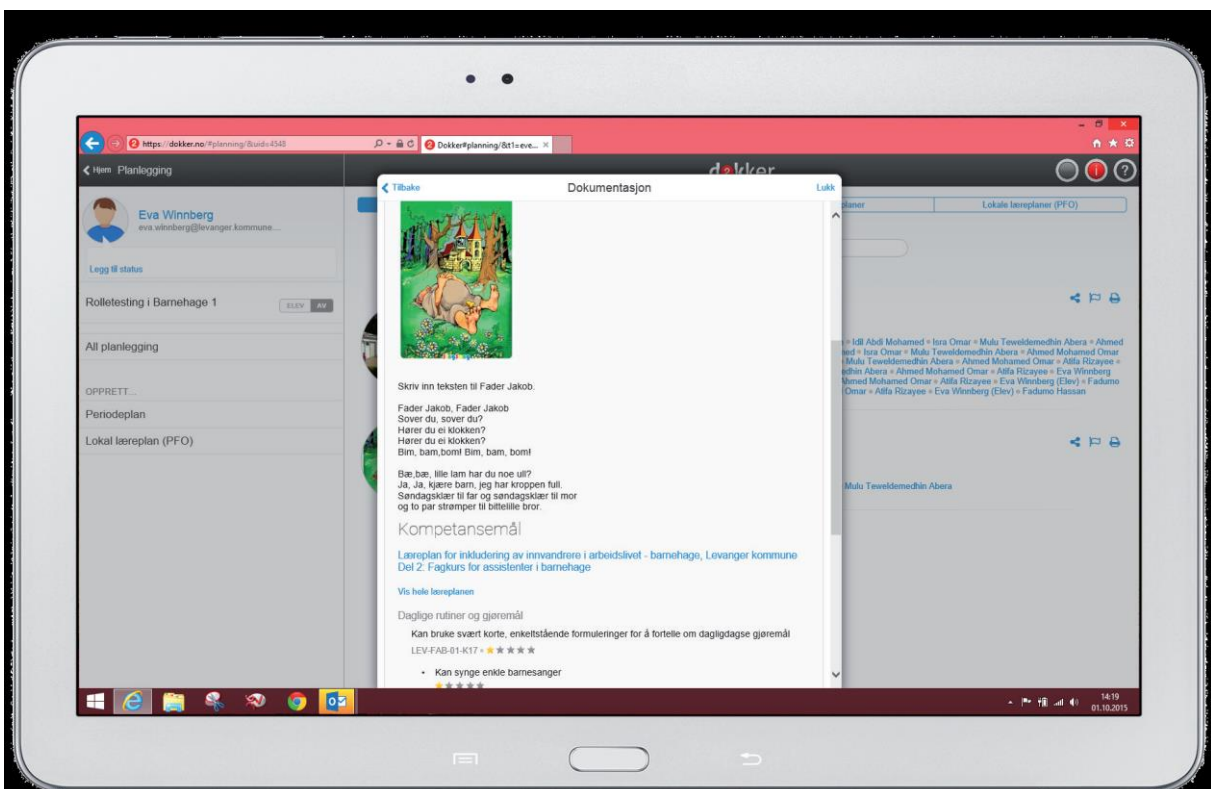
Forside Dokker:

Deltaker planlegger, dokumenterer, kommuniserer og vurderer i verktøyet.

Fagkursplanen legges inn i Dokker. Eleven skal, i samarbeid med læreren, bruke den aktivt gjennom å knytte praksis til målene og vurdere egeninnsats.

Læreren gir deltaker oppgaver som deltaker svarer på og får godkjent av lærer. Elev kan vise fram sin kompetanse gjennom hele sitt livslange læringsløp ved å gå til Dokker der alle fullførte oppgaver er lagret.

Elevene lærer best når de selv er aktive i læringsprosessen

iPad som virkemiddel i bygging av Empowerment:

Deltakernes egne meninger om bruk av iPad:

- Alle ser at jeg jobber, når jeg viser frem bildene fra praksis, på skolen.*
- Kan ta bilder av det jeg gjør på praksis.*
- Lærer mange ord fra ordlista med bilder.*
- Kan skrive nye ord i boka som jeg googler på iPaden når jeg kommer hjem.*
- Spør etter navnet på nye ting som jeg googler etterpå og finner bilder av.*
- Blir flinkere til å bruke data og internett.*
- Bruker bøkene/ ordlistene vi har laget, hjemme, for å repetere ord vi har glemt.*
- Det er viktig å beherske bruk av iPad fordi det planlegges å bruke iPad for alle renholdere i kommunen fra neste år.*
- iPaden kan også brukes til å lese e- post.*
- Kollegene vet ikke hvordan de kan bruke iPad. Noen kolleger liker å bli tatt bilde av, og noen liker ikke.*

Jeg hører og glemmer

Jeg ser og husker

Jeg gjør og forstår

Confusius ca. 450 f. Kr.